

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів, ембріологів та
топографоанатомів України

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

ПОЛТАВА
11-12 жовтня 2022 року

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України**

МАТЕРІАЛИ

**науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю**

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ
МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

**ПОЛТАВА
11-12 жовтня 2022 року**

Редакційна колегія:

Вячеслав ЖДАН – головний редактор

Галина ЄРОШЕНКО – заступник головного редактора

Наталія УЛАНОВСЬКА-ЦИБА – відповідальний редактор

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ». – Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2022. – 158 с.

(зменшення міжталамічного зрощення та змінена морфологія поверхні орбітофронтальної кори) особливо проявляються при шизофренії з вираженою негативною симптоматикою.

Деякі дослідження повідомляли про пряму залежність при шизофренії між аномаліями розвитку в середньолінійних структурах та зменшенням об'єму медіальних скроневих ділянок. Виявлений значний ефект генотипу 14-3-епсилон, що взаємодіє з DISC1 молекулою, яка бере участь у нейророзвитку та синаптичній пластичності в кортикальній та лімбічній ділянках, у сірій речовині інсули та гіпокампу при шизофренії. Пацієнти з шизотиповим розладом, який генетично пов'язаний з шизофренією та члени сім'ї пацієнтів з шизофренією, також виявили аномалії, подібні до тих, що виявляються у хворих на шизофренію: зменшення сірої речовини в медіальних скроневих ділянках, що може бути ознакою схильності до шизофренії. Така гіпотеза також підтверджується метааналізом лонгітудунальних МРТ-досліджень.

Совенко Т.О, Корчан Н.О., Гринь В.Г., Підлужна С.А.
Полтавський державний медичний університет м. Полтава

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАФТОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ У МЕЖАХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Досліджуючи питання впливу факторів навколишнього середовища на організм людини, необхідно звернути увагу на найпоширенішу проблему сучасності – викид нафтопродуктів у атмосферу та водойми. Зараз вже не є таємницею той факт, що підприємства нафтової галузі забруднюють навколишнє середовище значною кількістю шкідливих речовин різної токсикологічної значущості.

Незважаючи на тенденцію останніх 10 років щодо зниження обсягів промислових викидів в атмосферне повітря, проблема його санітарної охорони не втратила своєї актуальності. На цей час сумарний рівень забруднення повітря у великих і середніх містах України у 2–4 рази перевищує гранично допустимий рівень і є небезпечним для здоров'я населення[2].

Тривалий час вважали, що втрати при зберіганні та перевезенні до 5% від видобутої нафти є допустимі, однак погіршення екологічного стану спричинило перегляд міжнародним співтовариством цього критерію. Нафтопереробні заводи – це основні забруднювачі атмосферного повітря[1].

До складу речовин, що викидаються в атмосферу НПЗ, відносять свинець, оксид азоту, оксид сірки, чадний газ, бензол, діоксини, хлор. Викиди забруднюючих речовин, в яких міститься свинець, осідають та накопичуються в ґрунті. Період видалення накопиченого свинцю з ґрунту становить понад 700 років. Також викиди речовин від роботи НПЗ формують парниковий ефект в результаті чого руйнується озоновий шар землі[1].

При розгляді питання впливу на організм викидів нафтопродуктів, ми розглянули ситуацію в місті Кременчук, Полтавської області, де розмістився найбільший нафтопереробний завод в Україні.

Підприємство розміщене в межах міста, що істотно впливає на самопочуття та загальний стан здоров'я жителів міста. В загальному, кожного року люди скаржаться на нестерпний запах у повітрі, а також густий дим, що не пов'язаний із погодними умовами. Така ж ситуація із жителями навколишніх сіл, розміщених в межах промислової зони нафтопереробного заводу.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, значна частина хвороб (80%) є похідною від екологічної напруги. Тому особливий інтерес набуває вивчення фізіологічних механізмів адаптації при впливі нових чинників довкілля, з якими раніше людина в ході своєї біологічної еволюції ніколи не зустрічалася і не контактувала. Реакція організму на нові екологічні фактори може проявитися виникненням так званих екогенетичних патологічних варіацій[5].

Науково підтверджено кореляційний зв'язок між станом забруднення атмосферного повітря та захворюваністю. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) констатує, що забруднення повітря призводить до збільшення захворюваності та смертності у світі. За даними цієї ж організації, забруднення атмосферного повітря є пріоритетним чинником ризику для здоров'я населення, при цьому понад 80% захворювань тією чи іншою мірою залежать від якості повітря.

Але штатний режим роботи підприємства становить меншу загрозу аніж катастрофи, які стаються там. Так, за пів року війни в Україні Кременчуцький НПЗ палав щонайменше тричі. Завдяки вітру, а також високій вологості у зв'язку із порою року, всі ті залишки, котрі горіли і піднімалися вгору – різко опустилися вниз, після чого проникли в ґрунт та в організм жителів населених пунктів наближених до катастрофи.

Наразі неможливо оцінити всю нанесену шкоду внаслідок останніх подій, але ж ми можемо назвати заходи забезпечення екологічної та медичної безпеки.

Повинен бути кардинальний підхід до розв'язання проблеми забруднення навколишнього середовища – прийняття та дотримання природоохоронного законодавства; розроблення та впровадження безвідходних та маловідходних виробництв. Підвищення вимогливості контролюючих служб та судів за дотриманням законодавства щодо негативного впливу забруднення, виявлення найбільш критичних точок, джерел негативного впливу забруднення на біосферу.

Здоров'я нації — суттєвий показник суспільного та економічного розвитку держави, а здоров'я молоді — її майбутнє. Економічний, інтелектуальний та культурний потенціал країни знаходиться в прямій залежності від показників здоров'я майбутнього покоління. Тому сучасна молодь повинна бути працездатною, фізично витривалою, демонструвати високий професійний рівень. [4].

Саме екологічна освіта у взаємодії з вихованням і є одним з аспектів, що можуть протидіяти екологічним загрозам. Через це екологічне виховання має розпочинатися з самого раннього віку і тривати впродовж усього життя як безперервний процес. Екологічне виховання спрямоване на формування особистості з високою відповідальністю, з ековіталістичними поглядами на навколишній природний світ, з гуманістичними переконаннями і формами поведінки[3].

Лише спільними зусиллями, за участі усіх гілок влади, підприємств, установ різних форм власності, навчальних закладів, громадських організацій і громадськості можна зменшити забруднення атмосферного повітря і зберегти чисте повітря для майбутніх поколінь.

Література

1. В. С. Білецький. Нафтою й нафтопродуктами забруднення // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [онлайн]/ гол. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020.
2. Вплив забрудненого повітряного середовища на стан здоров'я населення за 2001–2010 рр./І.Р. Стахів//Теоритичні та прикладні аспекти геоінформатики: Зб. Наук. Пр. – 2013.- Вип. 10.- с. 126-132.
3. Екологічне виховання як один із пріоритетних напрямів виховної роботи у формуванні виховного простору на кафедрі анатомії людини Полтавського державного медичного університету / Н. О. Корчан, Н. Л. Свінцицька, Р. Л. Устенко [та ін.] // Innovations and prospects of world science : proceedings of the 3rd International scientific and practical conference, Vancouver, Canada, 4–6 November 2021. – Vancouver, 2021. – С. 201–210.

4. Катастрофічний вплив шкідливих чинників на організм / Н. О. Корчан, Н. Л. Свінцицька, В. Г. Гринь [та ін.] // Природне навколишнє середовище та здоров'я людини : (навч. посіб.) / за заг. редакцією проф. С. В. Пилипенко. – Полтава, 2021. – С. 148–177.

5. Підлужна С.А., Корчан Н.О. Екологічна проблема сучасності /С.А. Підлужна, Н.О. Корчан //Матеріали науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Сучасні проблеми вивчення медико-екологічних аспектів здоров'я людини» (Полтава, 30 вересня-01 жовтня 2021 р. С.70-72).

Тихонова О.О., Тарасенко Я.А., Гринь В.Г.

Полтавський державний медичний університет м. Полтава

ПОДАЛЬШІ ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Медична освіта переживає період реформування, але не всі запропоновані зміни, на жаль, можна розцінювати як прогресивні, ті, які сприяли б підвищенню якості підготовки студентів. Проте безперечно одне: не можна підтримувати «консервативну» думку, що будь-які відступлення від класичного варіанту викладання анатомії людини небажані. Останнім часом відбулося багато змін: розширилися інформаційні можливості студентів, вони стали більш самостійними, за допомогою мережі Internet з'явилася можливість користуватися великою кількістю спеціальної літератури. Нові інформаційні можливості студентів - це, мабуть, найголовніший імпульс, що спонукає викладачів до пошуку сучасних оптимальних методів викладання медичних дисциплін загалом та анатомії людини зокрема. Останнім часом спостерігається тенденція відмови від традиційного викладання анатомії людини на анатомічних препаратах, що мотивується складнощами їхнього виготовлення, зберігання, перешкодами культурного, релігійного та юридичного характеру (наглядові органи стали вимагати ліцензії на право використання біологічних матеріалів). Заради історичної справедливості слід нагадати, що заклик до відмови від натуральних анатомічних препаратів звучить не вперше. Понад 80 років тому, найвідоміший французький хірург Рене Леріш (член 30 академій, автор понад 700 робіт) писав, що він «з радістю зменшив би кількість занять у препарувальному залі та замінив їх вивченням сухих препаратів або їх стереоскопічних проєкцій». Це висловлювання протягом багатьох років не знаходило підтримки у авторитетних морфологів

Ройко Н.В., Старченко І.І., Филенко Б.М., Проскурня С.А., Прилуцький О.К.	81
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ ПАТОМОРФОЛОГІЇ ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	
Рябушко О.Б., Єрошенко Г.А., Клепець О.В., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Кінаш О.В., Шевченко К.В.	83
ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ	
Синенко В.А., Єрошенко Г.А., Шевченко К.В., Жага О.М., Довгополий О.О.	85
МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАДНЬОЇ СТІНКИ ОЧЕЙ ЩУРІВ ЗА УМОВ ДІЇ КОМПЛЕКСУ З НІТРИТУ НАТРІЮ, ГЛУТАМАТУ НАТРІЮ ТА ПОНСО 4R	
Скотаренко Т.А., Шепітько В.І., Борута Н.В., Рудь М.В., Вільхова О.В., Стецук Є.В.	86
АДАПТАЦІЯ ТА МОДИФІКАЦІЯ МЕТОДУ «ОКСФОРДСЬКІ ДЕБАТИ» ПІД ЧАС ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ	
Скрипніков А.М., Животовська Л.В., Бойко Д.І., Рудь В.О.	88
ПРОФІЛАКТИКА ЗАЛЕЖНОСТЕЙ – ОДИН З НАПРЯМКІВ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ НА КАФЕДРІ ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ ТА МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	
Скрипніков А.М., Герасименко Л.О., Ісаков Р.І., Фисун Ю.О., Кидонь П.В.	89
СТРУКТУРНІ ЗМІНИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ У ПАЦІЄНТІВ З ШИЗОФРЕНІЄЮ: СУЧАСНИЙ СТАН ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ	
Совенко Т.О., Корчан Н.О., Гринь В.Г., Підлужна С.А.	91
ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАФТОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ У МЕЖАХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ	
Тихонова О.О., Тарасенко Я.А., Гринь В.Г.	94
ПОДАЛЬШІ ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Ткаченко П.І., Попело Ю.В., Лохматова Н.М., Білоконь С.О., Доленко О.Б., Коротич Н.М., Ющенко Я.О.	96
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СІАЛАДЕНОЗА З ЕНДОКРИННОЮ ПАТОЛОГІЄЮ	
Труфанова В.П., Шешукова О.В., Бауман С.С.	97
ВПЛИВ ПІДВИЩЕНОГО ВМІСТУ ФТОРУ В ПИТНІЙ ВОДІ НА СТАН ЗУБІВ У ДІТЕЙ	
Улановська-Циба Н.А., Єрошенко Г.А., Передерій Н.О., Ваценко А.В., Рябушко О.Б., Кінаш О.В., Клепець О.В., Шевченко К.В., Пурденко Т.Й.	99